

ЭБЫРДИЙК ШАЛКОВЫХ ШАДАР

Проблеми підготовки сучасного вчителя

Випуск 15

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Людмила Божко

До питань технічного проектування як складової формування професійної компетентності майбутніх учителів трудового навчання 216

Наталія Вересоцька

Формування творчої компетентності студентів технологічної освіти засобами декоративно-ужиткового мистецтва 225

Ігор Гевко

Професійні компетенції сучасного вчителя технологій як основи його самореалізації 233

Ольга Гупало

Аналіз компетентності структури художньо-виконавської компетентності скрипалів 243

Аліна Дрокіна

Формування інформаційно-методичної компетентності майбутніх учителів початкової школи 249

Валентина Коваль

Реалізація компетентністного підходу на основі вдосконалення фахових дисциплін у процесі професійної підготовки учителів-філологів 255

Юлія Кулінка

Формування дизайнерської культури майбутніх учителів трудового навчання засобами проектних технологій 266

Олег Малишевський

Технологічний підхід як основа формування фахової компетентності студентів спеціальності «Професійна освіта (комп'ютерні технології)» 276

Руслан Маслюк

Проблема підготовки учителів фізичного виховання в умовах наступності ступеневої освіти 283

Людмила Обманець

Формування креативності майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки 293

Олена Поліщук

Значення педагогічних умов у формуванні правової компетентності майбутніх менеджерів 299

Інна Рубан

Педагогічна практика як засіб формування предметних компетентностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва 306

Світлана Рукасова, Наталія Рошина

Удосконалення професійної підготовки здобувачів вищої освіти з обладнанням для виготовлення швейних виробів 313

ІСТОРІЯ ПІДГОТОВКИ

Складові етапів підготовки до формування професійної компетентності

..... 321

ВІДХОДІВСЬКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ

Ірина Красильникова, Світлана Бондаренко

Відхидалівські аспекти підготовки майбутніх учителів музики до професійної діяльності 330

Ірина Красильникова

Відхидалівські аспекти підготовки майбутніх учителів природоохоронної діяльності 337

Софія Маслюк

Відхидалівські аспекти формування культури особистісного самовизначення у майбутніх учителів фахової педагогічної роботи 344

Ірина Шевченко

Відхидалівські аспекти розуміння учнів про світ професій молодших підлітків 355

Ірина Красильникова, Наталя Сасюко

Відхидалівські аспекти підготовки як умова професійно-етичного розвитку студентів 363

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти підготовки до концертної діяльності з оркестром В. Подгорного: виконавський аспект 370

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти становлення інженерно-графічної підготовки майбутніх учителів 379

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти становлення основ професійної освіти в Україні 389

ІСТОРІЯ ПІДГОТОВКА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти створення елективного курсу «Основи формування професійної компетентності» у процесі фахової (фортепіанної) підготовки майбутніх магістрів з КНР 397

Юрий Гайдуковський, Олена Савранська

Історичні аспекти в Сербії та Україні: сучасні проблеми розвитку 405

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти підготовки до професійної освіти майбутніх учителів 411

Юрий Гайдуковський

Історичні аспекти підготовки майбутніх учителів в умовах сьогодення 418

ІСТОРІЯ АВТОРІВ

- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**
1. Асмолов А. Г. Психология личности / А. Г. Асмолов. – М.: Издательство Асмолова, 2007. – 519 с.
  2. Божович Л. И. Проблемы формирования личности. – М.: Издательство психологических трудов / Под ред. Д. И. Фельдингера. – М.: Московский психолого-социальный институт «МОДЕК», 2001. – 325 с.
  3. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе / А. А. Вербицкий. – М.: Высшая школа, 1991. – 207 с.
  4. Виханский О. С. Менеджмент: человеческая стратегия // Социальный прогресс. – 3-е изд.– М.: Гардарики, 2003. – 528 с.
  5. Грабал В. Некоторые проблемы мотивации учебной деятельности учащихся / В. Грабал // Вопросы психологии. – 1987. № 1. – февраль. – С. 56–60.
  6. Зимняя И. А. Недагогическая психология : учебник для вузов / И. А. Зимняя. – М.: Издательская корпорация «Логос», 2000.
  7. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
  8. Каверин С. Б. Мотивация труда / С. Б. Каверин. – М.: Институт психологии РАН, 1998. – 224 с.
  9. Кокурина И. Г. Общение и мотивация трудовой деятельности / И. Г. Кокурина // Общение и оптимизация совместной деятельности [Под ред. Г. М. Андреевой и Я. Яноушека]. – М.: Изд. во МГУ, 1991. – С. 189–198.
  10. Леонтьев А. Н. Потребности, мотивы, эмоции / А. Н. Леонтьев. – МГУ, 1971. – 40 с.
  11. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 31 с.
  12. Маслоу А. Мотивация и личность / А. Маслоу. – СНБ, 1999. – 100 с.

Світлана Люленко

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В статті розглянуто та проаналізовано стан екологічного виховання школярів засобами природоохоронної діяльності. Доведена необхідність вдосконалення та насичення змісту навчального процесу залученням матеріалом та створенням відповідних умов для екологічного виховання школярів. Розкрито суть екологічного виховання школярів, що включає виховання науковими знаннями про довкілля, формування знань і умінь екологічного характеру, розумінні сучасних проблем екологічного природного середовища, формування екологічної свідомості та культури особистості.

Ключові слова: екологічне виховання школярів, наукові знання про довкілля, природоохоронна діяльність, екологічна освіта і виховання, екологічні природоохоронні дії.

В статье рассмотрено и проанализировано состояние экологического воспитания школьников средствами природоохранной деятельности. Доказана необходимость совершенствования и насыщения содержания учебного процесса экологическим материалом и создание соответствующих условий для экологического воспитания школьников. Открыта сущность экологического воспитания школьников, которая включается в обладении научными знаниями об окружающей среде, формировании знаний и умений исследовательского характера, понимании современных проблем окружающей среды, формировании экологического сознания и культуры личности.

Ключевые слова: экологическое воспитание школьников, научные знания об окружающей среде, природоохранная деятельность, экологическое образование и воспитание, активные природоохранные практики.

In the article the modern state of ecological education of schoolchildren is considered and analyzed by facilities of nature protection activity. Well-proven necessity of perfection and satiation of maintenance of educational process by ecological material and creation of the proper terms for ecological education of schoolchildren. Essence of ecological education of schoolchildren is exposed, which consist sin a capture scientific knowledge about an environment, forming of knowledge and abilities of research character, understanding of modern problems of natural environment, forming of ecological consciousness and culture of personality. The row of factors which cause growth of actuality of

ялинки»;

- проведення школярам еколого-пізнавальних екскурсій до природно-заповідного фонду;
- проведення працівниками установ природно-заповідного виїзних уроків та занять на природоохоронну тематику;
- проходження учнями літніх практик на базі ботанічних зоологічних музеїв, еколого-натуралистичного центру;
- заличення учнів до участі в місячниках екологічних трудових акціях по благоустрою та прибиранню шкільної та території, екологічній акції «Зелена толока»;
- підготовка учнів до участі в екологічних конкурсах та олімпіадах;
- заличення учнів навчальних закладів до університетів екологічних стежок та пам'ятних місць;
- заличення учнів до участі в екологічних гуртках, наукових об'єднаннях екологічного спрямування.

Формування екологічної культури є необхідною умовою екологічного виховання молоді. Подолання екологічної кризи залежить від морального вдосконалення людини, її культури і відносин із природою. Якщо люди в найближчому майбутньому не навчаться любити відноситися до природи, вони знищать себе. А для цього треба виконувати екологічну культуру відповідальність [10, с. 342].

Отже, екологічне виховання молодого покоління є проблемою сьогодення, що полягає в оволодінні науковими знаннями, довкілля, складних взаємозв'язках в природі, формуванні знань і пізнань дослідницького характеру, розумінні сучасних проблем навколо нас природного середовища, формуванні екологічної свідомості та критичності.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в активних формах організації системної роботи з екологізації навчального та виховного процесів; активізації роботи та створення нових гуртків, клубів, наукових об'єднань екологічного спрямування; популяризація екологічних ідей та суспільстві через здійснення масової просвітницької діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волкова А. С. Екологічне виховання школярів / Волкова А. С. – Знання, 1985. – 48 с.
2. Курняк Л. Д. Екологічна культура: поняття і реальність / Л. Д. Курняк // Вища освіта України. – 2006. № 3. – С. 32–37.
3. Локшина О. Сучасні тенденції екологічної освіти / О. Локшина Н. Пустовіт // Шлях освіти. – 1999. № 2. – С. 27–29.
4. Люленко С. О. Підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін до природоохоронної роботи в загальноосвітній школі / С. О. Люленко, ... кандидата пед. наук: 13.00.04 / С. О. Люленко, С. Степанова – Умань, 2014. – 200 с.
5. Половинко Г. Шляхи підвищення ефективності екологічного виховання школярів / Г. Половинко // Краснавство. Географія. Гуртож. – 2004. – № 16. – С. 4–5.
6. Пустовіт Н. А. Освіта для сталого розвитку – важливий напрям підвищення екологічної компетентності вчителя <http://studentam.net.ua/content/view/7570/97/>
7. Рыков Н. А. Охрана природы и школа / Рыков Н. А. – Л. : Лениздат, 1961. – 28 с.
8. Родигіна І. В. Гуманізація та гуманітаризація природничо-наукової освіти школярів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання» / І. В. Родигіна. – Чиганськ, 2000. – 18 с.
9. Чининський К. Д. Вибрані педагогічні твори / Костянтин Дмитрович Чининський. – К. : Радянська школа, 1949. – 418 с.
10. Шувар І. А. Екологічні основи збалансованого природокористування: навчальний посібник / І. А. Шувар, В. В. Снітинський, В. В. Баляковський // Львів-Чернівці: Книги-XIX, 2011. – 760 с.

ББК 74.580.2
УДК 371.13
П 78

ISSN 2307-4914
Problemi pidgotovki sučasnogo včitelâ
Probl. pidgot. sučas. včitelâ

Науковий збірник. Виходить 2 рази на рік.
Заснований у 2010 році. Засновник: Уманський державний
педагогічний університет імені Павла Тичини.
Реєстраційне свідоцтво КВ № 17132–5902Р від 08.10.2010 р.

Науковий збірник входить до нового Переліку фахових видань України
(Бюлєтень ВАК України № 4, 2011 р.),
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
(постанова президії ВАК України від 21.12.2015 р. № 1328)

Рекомендовано до друку Вченю радою
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 14 від 25 травня 2017 р.)

II / 8 Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник
наукових праць Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини [редактор: Бондарчик О. І.
[ето] - відповідальний редактор Федорин О. О.] - 2017.

Друк: 1000 екз.

Зміст. Пропоновані результати досліджень у галузі
вивчення проблемності підготовки та формування суспільства про
відповідальність сучасного вчителя. Призначений для
використання в освітніх закладах вищих навчальних
становищ та застосовується проблемами професійної педагогічної

Проблеми підготовки сучасного вчителя № 15, 2017

Редакційна колегія:

Бондарчик О. І. (головний редактор) – доктор педагогічних наук, професор, ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик О. М. (заступник головного редактора) – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Винницького державного педагогічного університету імені Г. Сковороди;

Бондарчик О. О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик О. В. – доктор педагогіки наук, професор, завідувач кафедри естетики та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик Г. Г. – доктор педагогічних наук, доцент, проректор до справ науки Уманського державного вищої професійної школи, Площук. Республіка Польща;

Бондарчик В. О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету професійної філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик О. І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових освіт та інноваційних технологій у початковій школі, завідувач лабораторії «Професійна спільнота початкової школи» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик В. Г. – доктор педагогічних наук, професор, «Заслужений вчитель України», головний науковий співробітник Лабораторії професійної кар'єри Інституту НАН України;

Бондарчик Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту професійної освіти і освіти дорослих НАН України;

Бондарчик Г. Г. – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший викладач Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія піснерівської освіти»;

Бондарчик Г. Г. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик С. І. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету професійної та технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бондарчик С. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хімії, хімічної та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.